

အေးကလံးဒ်ကျိပ်ဟ်ဖျိပ်အါထီၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ကျိပ်ဘၣ်ကျိပ် သ့လၢကျိပ်ဂံၢ်ထံးအသိၣ်လီၤဆီ

မိၢ်ဟ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်ပုၤအရၤဒိၣ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်အတၢ်ကျိပ်ဘၣ်ကျိပ်သ့အဂီၢ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်ပျီၣ်ဒိၣ်သ့လၢ ACT အတၢ်မၤအကျိၢ်အကျဲမ့ၢ်လၢကျိပ်တဖၣ်ကမၤသကိးတၢ်ဒီးမိၢ်ဟ်တဖၣ်လၢတၢ်ကဟ့ၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကျိပ်ဘၣ်ကျိပ် သ့အဂ့ၢ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ.ထီၣ်ဘိနဘၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ်န့ၣ်အကျိၢ်အကျဲအလၢနကတဲသကိးနဖိအတၢ်ကျိပ်ဘၣ်ကျိပ်သ့ဒီးအတၢ်အိၣ် မ့ၢ်အိၣ်ဟ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟဲဟးအိၣ်သကိးကျိ

နမၤဖဲဒၣ်တၢ်သ့ၣ်မုၢ်န့ၣ်ဖးမုၢ်သီလၢတၢ်ကတိၤသကိးတၢ်ဒီးကျိသရၣ်တဖၣ်ခိဖျိတၢ်ဆဲးကျိးနကျိအရူလၢတၢ်မဲၣ်ညါန့ၣ်သ့လီၤ.

ကျိအါတက့ၢ်အိၣ်ဒီးမိၢ်ဟ်-ကျိသရၣ်ဟါခိအတၢ်ထံၣ်လိာ်သးဖဲန့ၣ်အိၣ်ထံးတဘျီန့ၣ်လီၤ.ဖဲတၢ်ထံၣ်လိာ်သးအံၤနထံၣ် လိာ်သးဒီးကျိသရၣ်ဒီးန့ၣ်ဟူတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤထီၣ်ရီၤတဖၣ်ဘၣ်ယးကျိအံၤန့ၣ်သ့လီၤ.လၢန့ၣ်ဘူးကကတၢ်န့ၣ်.ကျိအါတက့ၢ်အိၣ်ဒီးမိၢ်ဟ်-သရၣ် တၢ်သံက့ၢ်သံဒီးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ထံၣ်လိာ်သးအံၤအပူၤနကန့ၣ်တဲတၢ်ဒီးသရၣ်ဘၣ်ယးနဖိအတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်လၢကျိအပူၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတန့ၣ်အတၢ်ပူၤကျိကက့ၢ်မုၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လၢနကဟဲအုကျိအမူးအပွဲတဖၣ်လၢတဖၣ်သိးလိာ်အသးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိသၣ်ဒီးတၢ်ပုၤကျိတဖၣ်ညိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိပ်ရီၣ်ဖျိပ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်လၢမိၢ်ဟ်တဖၣ်တၢ်က့ၢ်မုၢ်ယုၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အိၣ်ဖျိပ်ရီၣ်ဖျိပ် အံၤမ့ၢ်တၢ်န့ၣ်ယးတၢ်လၢဖိသၣ်တဖၣ်ကဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်လၢအာဲသ့ၣ်မၤလိၤန့ၣ်တဖၣ်-ကတဲဘၣ်တၢ်တဲပူၤဖိလၢအာဲသ့ၣ် က့ၢ်တဖၣ်.တၢ်ထီၣ်ပုၤမ့တမ့ၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးအတၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖိသၣ်တဖၣ်ဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးဝဲဒိၣ်မဲးဖဲအထံၣ်အမိၢ်အဟ်လၢ ပုၤကျိကိတၢ်ကမ့ၢ်အကျိၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကျိတနီၤက့ၢ်မ့ၢ်မိၢ်ဟ်လၢကဟဲဟးအိၣ်သကိးတၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤ.တဘျီတခါတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်ကိးအိၣ်လၢ “တၢ်မၤလိမၤဒီးအတၢ်လဲၤတဖၣ်” မ့တမ့ၢ် “ကျိဖိတိခိၣ်ရိၣ်ဖဲတၢ်အိၣ်ဖျိပ်ကျိလိာ်တဖၣ်” န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်လၢတၢ်ဆၢကတိၤလီၤဆီလၢတသီအတၢ်ပူၤလၢကျိတဖျါ ဖျိပ်န့ၣ်လီၤ.တဘျီတခါတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်မၤအိၣ်ဖဲကျိတချုးထီၣ်မ့တမ့ၢ်ကျိပျီၣ်မုၢ်ဒ်သိးမိၢ်ဟ်အါဂၤဟဲထီၣ်ဝဲကသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဟဲဟးအိၣ်သကိးတၢ်ဒီးသ့ၣ်တဖၣ်အဆၢကတိၤ,နဖိကဒုးန့ၣ်န့ၣ်တၢ်မၤလၢအာဲသ့ၣ်မၤတဖၣ်လၢကျိဒီးတဲသကိးအာဲသ့ၣ် အတၢ်မၤလိမၤဒီးတဖၣ်လီၤ.

ကျိတဖၣ်ညိၣ်န့ၣ်ရိၣ်ကျဲမၤတၢ်ဂဲၤလိာ်ခိၣ်လိာ်က့ၢ်အမူးသးဖျိဒီးပုၤတတအမူးအပွဲအဂၤတဖၣ်လၢမိၢ်ဟ်တဖၣ် တၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ်အိၣ်လၢအကဟဲထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ဒၣ်နနီၢ်ကစၢ်အကျိၢ်

နတလိၣ်တဲအေးကလံးဒ်အကျိၢ်လၢတၢ်ကဟဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိပ်ရီၣ်ဖျိပ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဟဲဟးအိၣ်သကိးတၢ်ဒီးတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်. တဘျီလၢလၢနဟဲဟးအိၣ်သကိးတၢ်ဒီး,နဖိကဒုးန့ၣ်န့ၣ်တၢ်မၤလၢအာဲသ့ၣ်မၤတဖၣ်ဒီးရဲပုၤန့ၣ်လၢနကစၢ်အကျိၢ်အံၤသ့လီၤ.

ACT ပဒိၣ်ဟ့ၣ်လီၤအသးမၤတၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်ကျိဒီးတၢ်မၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်အံၤသိး ပုၤအါဒ်အါဂၤကဟဲဟးန့ၣ်သ့ၣ်အိၣ်အဂီၢ်လီၤ.အေးကလံးဒ်အကျိၢ်အကျိၢ်အိၣ်ထံးတကျိၣ်ဘၣ်ဒီးနတ့ၢ်ဘၣ်မ့ၢ်ထဲဒၣ် လၢနကတိၤတၢ်လၢနနီၢ်ကစၢ်အကျိၢ်တခါန့ၣ်ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်လၢကျိအိၣ်န့ၣ်သ့လီၤ.တၢ်အံၤတလၢအကျိၢ်န့ၣ်ဘၣ်.

နဟဲထီၣ်မိၢ်ဟ်-ကျိသရၣ်တၢ်သံက့ၢ်သံဒီးတဖၣ်ဒီးတၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်ဖျိပ်ယုၣ်ဒီးပုၤကျိၣ်ထံတၢ်လၢကျိဟ်အိၣ်န့ၣ်သ့လီၤ.နမ့ၢ်လိၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိတမံၤလၢလၢမ့တမ့ၢ်သံက့ၢ်တၢ်သံက့ၢ်တဖၣ်တဘျီလၢလၢ,တၢ်အံၤကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢနကသံက့ၢ်ကျိလၢအကသ့ၣ်တၢ် က့ၢ်ကျိၣ်ထံဒီးတၢ်ကတိၤကျိးထံအတၢ်မၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်လီၤ.ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်တဖၣ်ညိၣ်န့ၣ် ဟ့ၣ်တၢ်မၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤအိၣ်ဖျိပ်လိာ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်တဖၣ်အံၤတၢ်ကျဲန့ၢ်အိၣ်ဖျိပ်ကျဲကျိၣ်ထံဒီးတၢ်ကတိၤကျိးထံတၢ်မၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤ(TIS)န့ၣ်လီၤ.အာဲသ့ၣ် အလိာ်တဲအနီၢ်ဂံၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲသ့ၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်က့ၢ်ကျိးထံဒီးတၢ်ကတိၤကျိးထံတၢ်မၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤအိၣ်ဒီးတၢ်က့ၢ်ကျိးထံတၢ်မၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢကျိၣ်အါန့ၢ်ဝဲကျိၣ်န့ၣ်လီၤ. နဖးဘၣ်အာဲသ့ၣ်အတၢ်မၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်လၢနကစၢ်အကျိၢ်လၢပုၤယဲၤဘူးဖဲအံၤအပူၤသ့လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ကျိၣ်ဟ့ၣ်ဟ့ၣ်လၢမိၢ်ဟ်တဖၣ်အဂီၢ်

